ΤΑ ΠΑΡΑΞΕΝΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ ΤΟΥΤΟΥ

Ποιὸς ἄνθρωπος εἶχε τὴν μεγαλήτερη καρδιὰ καὶ ποιὸς τὴν μικρότερη

Ἕνας ἄγγλος ἐργάτης ὀνόματι Ἀρθοὺρ Ζεῖμς Σαλμὸν, ὁ ὁποῖος κατοικοῦσε στὴν Τζὼν Στρὴτ, στὴν πόλιν Μπατερσῆ, εἶχε τὴν μεγαλήτερη καρδιά. Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς βρέθηκε πεθαμμένος ἕνα βράδυ στὴ μέση ἑνὸς δρόμου καὶ ὁ ἰατροδικαστὴς ποῦ ἐξήτασε τὸ πτῶμά του ἐβεβαίωσε, ὅτι ὁ θάνατός του προῆλθε ἐκ συγκοπῆς τῆς καρδιᾶς, τῆς ὁποίας τὸ μέγεθος καὶ τὸ βάρος βρέθηκε τριπλασιον τῆς καρδιᾶς τῶν ἄλλων ἀνθρώπων. Ἐζύγιζε σχεδὸν 312 1)2 δράμια ἐνῷ τὸ κανονικὸ βάρος της εἶνε 100 - 120 δράμια, ἐκτὸς ἐξαιρετικῶν περιπτώσεων ὅπου ἡ ἀνθρωπίνη καρδιὰ μπορεῖ νὰ ζυγίζῃ 150 καὶ 160 δράμια. Ἡ μικρότερη καρδιὰ ἦταν μία ποῦ ἐζύγιζε 30 δράμια καὶ 2)5 τοῦ δραμίου. Βρέθηκε ὑπὸ τοῦ δόκτορος Τσούρτς εἰς τὸ σῶμα μιᾶς γυναῖκας ἡλικίας 47 ἐτῶν, ἡ ὁποία πέθανε ἀπὸ καρκῖνο. Ἡ καρδιὰ τῆς γυναῖκας συνήθως ζυγίζει ἀπὸ 95–105 δράμια !!!

***

Ποιὸς ἄνθρωπος ἤξερε νὰ μιλάῃ ὅλες τὶς γλῶσσες τοῦ κόσμου

Ὁ Ζοζὲφ Κασπὰρ Μετζοφάντης, ὁ παγκοσμίως περίφημος γλωσσομαθής, ὁ ὁποῖος γεννήθηκε στὴν Βολωνία τὴν 17ην Σεπτεμβρίου 1774. Τὸ 1797 ἐχειροτονήθηκε παπᾶς ἀφοῦ ἐσπούδασε φιλοσοφία καὶ θεολογία. Προτοῦ ὅμως τελειώσῃ τὶς στοιχειώδεις του αὐτὲς σπουδὲς εἶχε μάθει τὴν Λατινικήν, Ἑλληνικὴν, Ἑβραϊκὴν, Ἰσπανικήν, Γαλλικήν, Γερμανικὴν καὶ Σουηδικὴν γλῶσσα. Τὸ 1838 ἔγινε καρδηνάλιος καὶ πέθανε στὴ Ρώμη τὸ 1848

Μεταξὺ τῶν ἐγγράφων του ποὺ ἄφησε βρέθηκε καὶ ἕνα τοῦ ὁποίου τὸ περιεχόμενον μαρτυροῦσε ὅτι ἦταν ἱκανὸς νὰ γράψῃ καὶ νὰ μιλήσῃ σὲ ἑκατὸν εἴκοσι διαλέκτους μὲ τὴν μεγαλητέραν εὐκολίαν. Λέγεται μάλιστα πὼς κάθε φορὰ ποὺ βρισκότανε μόνος του συνήθιζε νὰ σκέπτεται ἐκ περιτροπῆς σὲ κάθε μιὰ ἀπ' ὅλες τὶς γλῶσσες ποὺ ἤξερε νὰ μιλάῃ καὶ νὰ γράφῃ.

***

Κατὰ τὴν παλαιὰν ἐποχὴν ἦταν περίφημος ἐπίσης γιὰ τὴν γλωσσομάθειάν του ὁ Μυθριδάτης, ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν τοῦ Πόντου, ὁ ὁποῖος συνομιλοῦσε καὶ ἐσκέπτετο συνάμα καὶ μὲ τὶς εἴκοσι πέντε γλῶσσες ποὺ μιλοῦσαν οἱ ὑπηκοοί του τῶν διαφόρων ἐθνοτήτων.

Καὶ ἡ Κλεοπάτρα, ἡ Βασίλισσα τῆς Αἰγύπτου δὲν ὑστεροῦσε εἰς γλωσσομάθειαν. Κάθε φορὰ ποὺ προσκαλοῦσε σὲ γεῦμα τοὺς πρεσβευτὰς τῶν διαφόρων ξένων κρατῶν, μποροῦσε νὰ συζητῇ μαζί τους εἰς τὴν γλῶσσαν τοῦ καθ' ἑνός.

***

Ποιὸς ἔχει τὴν πλουσιωτέραν συλλογὴν ἐφημερίδων σ' ὅλον τὸν κόσμο ;

Ὁ Χὲρ Φόρκεμπεκ, εἰς τὸ Ἄντλὰ-Σαπελ, στὴν Πρωσσία, ἔχει στὴ βιβλιοθήκη του τὴν πλουσιωτέραν συλλογὴν ἐφημερίδων, ἡ ὁποῖες ἐξεδόθησαν σὲ διάφορες γλῶσσες τοῦ κόσμου. Ἡ συλλογή του αὐτὴ ἀποτελεῖται ἀπὸ ἑκατοντάδας χιλιάδες ἐφημερίδες, τὶς ὁποῖες εἶχε ἀρχίσει νὰ μαζεύῃ ὁ Ὀσκὰρ Φόρκεμπεκ ὁ ὁποῖος ἦταν συνδρομητὴς ἐπὶ σαράντα ὁλόκληρα χρόνια σὲ πολλὲς ἐφημερίδες πολιτισμένων καὶ ἀπολιτίστων μερῶν. Μὲ τὸ πρωϊνὸ ταχυδρομεῖο ἐλάβαινε κάθε μέρα ἐφημερίδες τυπωμένες σὲ τριάντα γλῶσσες. Ἀργότερα σκέφθηκε νὰ ἀποκτήσῃ ἕνα μουσεῖο ἐφημερίδων κι' ἔχοντας αὐτὴ τὴ σκέψη ὑπ' ὄψι του ἔστειλε μιὰ ἐγκύκλιο σ' ὅλες τὶς ἐφημερίδες τοῦ κόσμου ζητώντας τὴ συνδρομή τους. Ἡ «Κοντινεντὰλ Πρὲς» τοῦ ἀπήντησε μ' ἐνθουσιασμὸ καὶ τώρα δὲν ὑπάρχει ἄλλη καλυτέρα συλλογὴ σ' ὅλον τὸν κόσμο ἀπ' τὴν ἰδική του.

Ἐπίσης ἀξιόλογη συλλογὴ ἐφημερίδων ἔχει εἰς τὴν κατοχή του καὶ ὁ Δοὺξ τῆς Πορτλάνδης ὁ ὁποῖος ἐξώδευε τὸ χρόνο μόνο γιὰ ἐφημερίδες 1.300 λίρες.

ΤΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΑ

ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΟΛΥΒΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ἐπιστολὴ 6.

Φίλε μου

Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης καὶ ἐντεῦθεν δὲν θ' ἀσχοληθῶ πλέον εἰδικῶς μὲ τὸν ἑαυτόν μου, εἰμὶ ἐφ' ὅσον σχετίζεται μὲ τὴν φιλολογικὴν καὶ θεατρικὴν κίνησιν τῆς ἐποχῆς. Ἡ μέχρι τοῦ σημείου τούτου ἀναγραφεῖσα αὐτοβιογραφία μου, δὲν εἶχε σκοπὸν οὔτε ν' ἀνεβάσῃ τὸν ἑαυτόν μου διὰ τῶν ἀγαθῶν μου, οὔτε νὰ τὸν κατεβάσῃ διὰ τῶν περιπετειῶν μου. Ὁ μόνος της σκοπὸς ἦτο ν' αὐτοζωγραφισθῇ μία φυσιογνωμία, ποὺ ἔδρασεν ὁπωσδήποτε πνευματικῶς εἰς τὴν ἐποχήν της, καὶ νὰ ἱστοριθοῦν ταυτοχρόνως φιλολογικὰ παρασκήνια, ποὺ θὰ ἐχάνοντο εἰς τὸ σκότος τοῦ παρελθόντος.

Τὰ παρασκήνια αὐτά, ὅσον καὶ ἂν φανοῦν ἀσήμαντα διὰ τοὺς συγχρόνους μου, διὰ σὲ καὶ τοὺς ἰδικούς σου συγχρόνους, θ' ἀποτελέσουν μία διδακτικωτάτην ἱστορίαν. Διότι θ' ἀποκαλύψουν ἀδυναμίας καὶ ἐλαττώματα καὶ θὰ διδάξουν τοὺς ἐπερχομένους συναδέλφους μας διὰ τοῦ «ἀτόπου». Καὶ πρέπει νὰ γνωρίζῃς ὅτι ἡ διὰ τῆς «ἀρνήσεως» διδασκαλία εἶνε πολὺ ἀσφαλεστέρα ἀπὸ τὴν διδασκαλίαν διὰ τῆς «θέσεως». Αὐτὸ τὸ ἀναπτύσσω ἐκτενέστερα καὶ εἰς τὴν «Σιδηρᾶν Διαθήκην» μου...

Ἐπανέρχομαι εἰς τὸ ἔτος 1895 καὶ' προχωρῶ εἰς τὴν ἐξέτασιν τῆς θεατρικῆς ἐξελίξεως· ἡ φιλολογικὴ δὲν εἶχε κανένα ὡρισμένον καὶ ἀξιοσημείωτον χαρακτῆρα, μέχρι τοῦ ἔτους 1900, ὅτε ἐγένετο ἡ πρώτη ἐπίσημος ἐμφάνισις τῶν Μαλλιαρῶν εἰς τὸ Ἡμερολόγιον τοῦ Σκόκου, ὅπως θὰ σοῦ γράψω εἰς προσεχεῖς ἐπιστολάς μου, εἰδικῶς ἀφιερωμένας εἰς τὸ κωμικοτραγικὸν αὐτὸ ζήτημα τῆς γλώσσης.

Ὅπως προηγουμένως σοῦ ἐσημείωσα, ἡ «Φαύστα» τοῦ Δ. Βερναρδάκη ὑπῆρξεν ὁ μεγαλείτερος ἀλλὰ καὶ ὁ τελευταῖος σχεδὸν θρίαμβος τῆς ἑλληνικῆς τραγωδίας. Ἐμεσουράνησε δι' ἕνα καλοκαῖρι καὶ ἐκεῖ ἐσβέσθη ὡσὰν μετέωρον. Διὰ τοῦτο καὶ ὅτε ἐνεφανίσθη ἡ «Μαρκέλλα» δὲν εὗρῆκε κατάλληλον ἀγρὸν τροφῆς εἰς τὸ θέατρον, καὶ ἀπὸ τὴν πρώτην περίοδον τοῦ βίου της ἔπυθεν ἀτροφίαν μετὰ τοῦ συγγραφέως της, ὁ ὁποῖος ἠναγκάσθη νὰ προσληφθῇ ὡς ρεπόρτερ εἰς τοὺς «Καιροὺς» μὲ 90 δραχμὰς μηνιαίως. Αἱ 90 δραχμαὶ τότε ἦσαν ὅτι εἶνε σήμερον αἱ 200.

Τὸν ἰσχυρότερον κλονισμὸν εἰς τὸ θρόνον τῆς τραγωδίας, τὸν ἐπροκάλεσε τὸ ἀναφανὲν Κωμειδύλλιον, ποὺ ἤκμασε κυρίως κατὰ τὰ ἔτη 1882–1885. Μέχρι τῆς ἐποχῆς ἤκμαζε τὸ ρωμαντικὸν καὶ περιπετιῶδες δρᾶμα, μὲ τὸ ὁποῖον ἐτροφοδότει τὸ ἑλληνικὸν δημόσιον ἡ γαλλικὴ θεατρικὴ παραγωγή. Ἀπὸ τοῦ 1875 μέχρι τοῦ 1885, ἐπὶ δέκα ἔτη ὁλόκληρα, τὸ κοινὸν ἔσπευδεν εἰς τὰ θέατρα, εἰς τὸν «Ἀπόλλωνα» καὶ εἰς τὸν «Παράδεισον», τὰ δύα παριλίσσια, καὶ εἰς τὸν «Ὀρφέα» τοῦ Βιθηνοῦ διὰ ν' ἀκολουθήσῃ τὰς περιπετείας τοῦ «Περιπλανωμένου Ἰουδαίου» καὶ τῶν «Ἀθλίων» εἰς δύο συνεχεῖς ἑσπέρας, τοῦ «Ἀκτοφύλακος Ἰωσία», τοῦ «Ροκαμβὸλ», τῆς «Ἰωάννας τῶν δακρύων καὶ Ἰωάννας τῶν γελώτων», τῶν «Πειρατῶν» καὶ τῶν ὁμοίων τῆς αὐτῆς σχολῆς. Ἐνθυμοῦμαι μάλιστα ἡ ὅτι μετάβασις εἰς τὸ θέατρον «Ὀρφεὺς» ποὺ εὑρίσκετο ὀλίγον πέραν τῆς σημερινῆς πλατείας Κυριακοῦ, ἀπετέλει ὁλόκληρον ταξεῖδιον νυκτερινὸν διὰ μέσου ἀγρῶν καὶ χανδάκων, τοὺς ὁποίους ὑπερπηδοῦσαν τρυφεραὶ κυρίαι καὶ δεσποινίδες εἰς τὸ σκότος, διὰ ν' ἀκούσουν τὸν «Βελέὺλ τοῦ υἱοῦ τῆς Νυκτός» ἀπὸ τὸν Διονύσιον Ταβουλάρην. Ἤτο τότε ἡ πρώτη φορὰ ποὺ πῆγα εἰς τὸ θέατρον μόνος μου (1879), πηδήσας τὴν νύκτα, κρυφὰ ἀπὸ τοὺς γονεῖς, ἀπὸ τὴν μάνδραν τῆς οἰκίας μας· πλήρωσα μάλιστα πολὺ ἀκριβὰ τὴν θεατρομανίαν μου ἐκείνην, διότι ἐπιστρέψας ἐδέχθην γενναῖον νυκτερινὸν ξυλοκόπημα ἀπὸ τὸν πατέρα μου! Ἤμην τότε 15 ἐτῶν.

***

Ἔτσι λοιπὸν τὸ Κωμειδύλλιον συμπαρέσυρε καὶ τὸ ρωμαντικὸν δρᾶμα, ἀλλὰ προπάντων τὴν τραγωδίαν.

(Ἀκολουθεῖ)

ΕΛΛΗΝΙΔΕΣ ΠΟΙΗΤΡΙΕΣ

ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΓΡΑΜΜΑ

«Ἔρως.....
γλυκύπικρον ἀμήχανον ὄρπετον».

Σαπφώ.

Στὸ στῆθος τ' ἁπαλὸ κρατάει τὸ χέρι
καὶ στὸ βουνάκι ἡ κόρη ἀνηφορίζει.
Λευκὸ τὸ φόρεμά της σεῖ τ' ἀγέρι
καὶ τὸ γιαλὸ ποὺ ἀγνάντια κυματίζει.

Κερήθρα εἶν' ἡ καρδιά της· κι' ἔχει φέρει
τῶν πόθων τό μελίσσι ποὺ βουΐζει...
Ἐκάθισε· τὴ θάλασσ' ἀντικρύζει,
κι' ἐρωτικὰ στενάζει ὡς περιστέρι.

Λαχταριστὰ μὲς ἀπ' τὸν κορφο βγάζει
ἕνα χαρτί. Τὰ δυό του φύλλα ἀνοίγει
κοιτάει τριγύρω, κι' ὕστερα διαβάζει.

Κι' ἐνῷ ἡ χαρὰ τοῦ αἰσθήματος τὴν πνίγει,
τρέμει ἡ καρδιά της, τρέμει τ' ἀνοιγμένο
χαρτί, σὰν περιστέρι σκλαβωμένο.

Αἰμιλ. Στεφ. Δάφνη